

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: L 10, 25 – 37

Text: L 10, 36 – 37 *Kdo z těch tří, myslíš, byl bližním tomu, který upadl mezi lupiče?" Zákoník odpověděl: "Ten, který prokázal milosrdenství." Ježíš mu řekl: "Jdi a jednej také tak."*

Vstoupili jsme do adventu. Advent ale znamená, že někdo jiný vstupuje k nám. Přichází k nám Kristus se svým královstvím. Do našich starostí, do našich obav, do našeho chaosu a bezmocnosti, do naší doby „covidové“. Přichází, aby nám byl nablízku, aby byl našim bližním. Ale bohužel, my to od něho vlastně ani nečekáme.

Docela názorně to ukazuje dnešní Ježíšovo podobenství, které jsme viděli v rámci nedělní školy. Většinou v tom podobenství slyšíme morální apel, abychom pomáhali potřebným. To je jistě legitimní výklad. Ale pojďme na to dnes z jiné strany. Co kdybychom se v tom podobenství ocitli my jako ten přepadený, zbitý a okradený člověk? Vždyť my se tak skutečně kolikrát cítíme. Vždyť odkud se mezi lidmi berou nejrůznější frustrace, naštvání, nespokojenost a zloba? Většinou to pramení z pocitu ublíženosti. Někdo nám ublížil, někdo nás zranil, někdo nás o něco obral. A my jsme z toho docela zbití, plní ran a nemůžeme si pomoci. Čekáme, že nás z toho někdo dostane. Ale od koho čekáme pomoc?

Někdo spoléhá na stát, na vládu, na sociální jistoty. Někdo spoléhá na charitu, na církev, na duchovní. A někdo čeká alespoň pochopení, hřejivé lidské pohlazení a dobré slovo. V podobenství je to znázorněno dvěma postavami. Postavou kněze a levity. Kněz je tu představitelem duchovní a morální autority, představitel církve, anebo chcete-li, v sekulární společnosti je to představitel státu nebo vládnoucí moci. Jenže stát v tomto případě selhal. I církev selhává. Všechno to jsou jen lidé. Kněz pomoc neposkytl. A ne proto, že by si toho potřebného člověka nevšiml. Výslovně je tam řečeno, že když ho uviděl, vyhnul se mu. A stejně se mu vyhnul i levita, když přišel k tomu místu a uviděl ho. Levita je něco jako kostelník. Zde je představitelem veřejnosti, představitelem tzv. slušných lidí, kteří běhají neděli co neděli do kostela, ale nemíní se špinit s někým, kdo leží ve škarpe totálně zřízený.

Správně tušíte, že tím, kdo pomůže bude zřejmě ten třetí pocestný. Jenže šokující pointa podobenství je v tom, že tím třetím je někdo, od koho by nikdo, zvláště pak žádný slušný člověk pomoc nečekal. Tím, kdo zbitému pomůže je totiž Samařan. Nám to možná nic neřekne, ale pokud bychom ten význam měli převést do dnešní situace v Česku, tak by tam jednoznačně stálo, že tím třetím byl Rom, valašsky cigán, nebo muslim, nebo migrant, nebo nepřizpůsobivý, prostě člověk, kterého slušní lidé za bližního zpravidla nepovažují. V každém případě v tom podobenství přichází pomoc od někoho, v koho bychom vůbec nedoufali, že nám pomůže. V kom bychom bližního vůbec neviděli. Schválně si zkuste představit někoho, o kom si myslíte, že by vám rozhodně nepomohl.

A tady musím zmínit, že tím, od koho čeští ateisté čekají ve svém životě pomoc z daleka nejméně, je Ježíš Kristus. Už v bibli je o němž je řečeno, že je jako kámen, který stavitelé zavrhli. Je to ten, kterého lidé ukřižovali, protože od něj žádnou záchranu nečekali a jeho mesiášský nárok neuznali. Zdá se vám tato pointa překvapivá? Jenže právě tento výklad patří v církvi k těm nejstarším. Církevní otec Origenés, který žil v letech 185 až 253 po Kristu vykládá toto podobenství právě takto: Samařan je samotný Kristus; rány toho zbitého u cesty jsou

neposlušnost a jiné hříchy. A hospoda, v níž Samařan nemocného ošetřuje? No to je církev, která přijímá všechny zbité. A Ježíš ji pověřuje, aby se o postiženého starala, dokud se nevrátí. Skutečnost, že Samařan přislíbil, že se bude vracet, ukazuje na druhý příchod Spasitele.

Jiný antický autor říká: „Kdo jiný mohl být tímto bližním, než samotný Spasitel? Kdo jiný měl s námi více smilování, když jsme byli zabíjeni vládci tohoto světa temnot, a zraňováni mnoha ranami, strachy, úzkostí, utrpením, hněvem, bolestí, podvody a vášněmi? Jediným lékařem všech těchto ran je Ježíš. Je to on, kdo vlévá do našich zraněných duší víno, jež je krví Davidovy révy, on, kdo hojně vylévá olej Otcova milosrdenství“. To jsou slova církevního otce Klementa Alexandrijského, který žil rovněž ve 2. stol po Kristu.

Milí přátelé, Ježíšova otázka na konci podoběnství zní: „Kdo z těch tří, myslíš, byl bližním tomu, který upadl mezi lupiče?“ Jinými slovy, Ježíš tu říká: „Já jsem tvůj bližní. Já jsem ti na blízku, když potřebuješ mou pomoc. Já přicházím k tobě, abych ti prokázal milosrdenství, i když bys to právě ode mě čekal nejméně.“

Možná i ve tvém životě patří Ježíš Kristus k těm, od koho bys čekal pomoc až na posledním místě. Ještě tak od církve nebo od lidí, co chodí do kostela. Ale přímo s Bohem se baví jen málo lidí. Je to pro ně takový podezřelý vetřelec, kterého si nechceme příliš pouštět k tělu, ani do svého domu. Ano, česká společnost se sice odvolává na křesťanské hodnoty, dokonce nějak vnímáme advent, ale kolik z nás jsou skutečnými vítáči Krista? Kolik z nás mu skutečně otevře svůj domov? Není pro nás stále někým, s kým se nebavíme a koho tu u nás nechceme? Jenže advent neznamena nic jiného, než že Kristus je na cestě právě k nám. K nám, kteří ležíme zbití u cesty, kteří jsme plni ran, zranění, bolístek a ublíženosti a kteří už máme své trpké zkušenosti s různými kněžími a levity, kteří nás nechali na holičkách. Jestliže jsi plný zranění, věz, že pomoc už se blíží, blíží se tvůj bližní, o kterém máš sice své pochybnosti, ale právě on hojí tvé rány svým vínem a olejem.

Tak, a závěrem bychom si mohli říci. Dobrá, bližním je ten, kdo mi prokáže milosrdenství. A jestliže mi pomůže Kristus, tak dobře, já ho zařadím mezi své bližní. Jenže, milí přátelé, ono je to s těmi bližními vlastně úplně jinak. Původní otázka, kdo je můj bližní je nemístná. Ježíš to celé obrací naruby, když říká: „Jdi a jednej také tak.“ Cože? Co tím chtěl říci? Touto Ježíšovou větou se totiž mění vše: Už nemusíš počítat, kdo je tvým bližním a kdo jím není. Úplně stačí, když se tím bližním staneš ty sám. Stačí, když mezi bližní budeš počítat sám sebe a jako bližní se chovat. Stačí, když budeš následovat Ježíše. Když se začneš chovat po vzoru Krista. Tak jako on se přibližuje k tobě, tak se i ty přibližuj k ostatním, abys hojil jejich bolavé rány.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, tak málo od tebe čekáme. Tak málo s tebou počítáme. Prosíme, přijď k nám a skloň se k nám, přiblíž se k nám, když my se ti vzdalujeme a jdeme svou cestou z Jeruzaléma pryč do světa, kde nás přepadají chmury a různá zklamání. Dej, ať ti znovu věříme. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, naše modlitby jsou nám posilou, abychom měli sílu pomáhat druhým. Modlíme se za odvahu zadržet se u lidí zblázněných. Modlíme se za to, abychom uměli hojit zranění na duši i na těle. Dej nám sílu, moudrost a rozhodnost tam, kde pomoci můžeme. A tam, kde jsme bezmocní, prosíme o zásah tvé moci. Pane, ty máš naději pro beznadějně případy. Ty máš připraven věčný život pro neyléčitelně nemocné. Ty nabízíš svou blízkost těm, kdo jsou ponecháni svému osudu. Ty nabízíš záchranu těm, kdo svůj život prohráli. Prosíme, zbavuj nás strachu přiblížit se lidem, kteří se na své cestě života ocitli v nebezpečí. Dej, ať jsme nablízku lidem, které přepadají pochybnosti, úzkosti a obavy. Prosíme, dej svým služebníkům, aby s odvahou mluvili tvé slovo a vztahuj ruku k uzdravování, čin znamení a zázraky skrze tvé svaté jméno. Amen.*